

**BO‘LAJAK BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QITUVCHILARIDA MUSTAQIL
TA’LIM VA O‘QUV TOPSHIRIQLARINI ISHLAB CHIQUISH METODIKASINI
TAKOMILLASHTIRISH (Bolalar adabiyoti fani asosida)
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ РАЗРАБОТКИ
САМОСТОЯТЕЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ И УЧЕБНЫХ ЗАДАНИЙ У
БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ (на основе дисциплины
«Детская литература»)
IMPROVING THE METHODOLOGY FOR DEVELOPING
INDEPENDENT LEARNING AND EDUCATIONAL ASSIGNMENTS IN
FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS (based on the subject of Children's
Literature)**

G.K.Raximova¹

1. O‘zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti, Samarqand, O‘zbekiston.

Annotatsiya. Maqolada Bolalar adabiyoti fani asosida bo‘ljak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarida mustaqil ta’lim va o‘quv topshiriqlarini ishlab chiqish metodikasini takomillashtirish masalasi haqida so‘z yuritiladi.

Kalit so‘zlar: Bolalar adabiyoti, adabiy ta’lim, adabiy matn, metodika, mustaqil va o‘quv topshiriqlar, pedagogik texnologiyalar

G.K.Raximova

O‘zbekiston-

Finlandiya

pedagogika

instituti dotsenti

Аннотация. В статье рассматривается вопрос совершенствования методики самостоятельного обучения и разработки учебных задач для будущих учителей начальных классов на основе предмета детской литературы.

Ключевые слова: Детская литература, литературное образование, художественный текст, методика, самостоятельно-учебные задачи, педагогические технологии.

*rahimovagulbaho
r17@gmail.com*

Abstract. The article discusses the issue of improving the methodology of independent education and development of educational tasks for future elementary school teachers based on the subject of children's literature.

Keywords: Children's literature, literary education, literary text, methodology, independent and educational tasks, pedagogical technologies

Kirish. Jahonda bolalar adabiyot fanini o‘qitish metodikasi pedagogika va adabiyotshunoslik fanlaridan erishgan yutuqlardan foydalanadi. Bolalar adabiyoti inson uchun dunyoni anglash vositasi hisoblanadi, bolalar tafakkurida olamning lisoniy manzarasi badiiy adabiyot vositalari orqali ham shakllanadi. Barcha xalqlar milliylikni asrashning bosh mezonini sifatida adabiyotni anglaydi va buni ta’lim orqali amalga oshirayotganda badiiy adabiyotni mutolaasini milliy qadriyatga aylantirish, ulug‘lash ko‘nikmalarini rivojlantirishga katta e’tibor beradi. XXI asrning buyuk fojiasi shundaki, insonniyat qadriytlardan uzoqlashmoqda deydi BMT bosh kotibi Antoniu Guterrish. Bugungi kunda bolalar adabiyoti fanini o‘qitishning yangi usullarini kashf qilish, amaliyotga uzluksiz joriy qilib borish muhim masalalardan. Xalqaro o‘qitish metodikasida andoza sifatida qabul qilinayotgan yutuqlardan aksar mamlakat samarali foydalanib kelmoqda. Kuzatishlardan ma’lum bo‘lishicha, xalqaro adabiy ta’lim metodikasida bolalar adabiyotini anglash va mushohada qilish ko‘nikmani rivojlantirish, talabalarni turli nutqiy vaziyatga tayyorlash asosiy

masalalardan, uni amalga oshirish, asosan, mustaqil va o'quv topshiriqlarining sifati va mazmuniga bog'liq. Ta'lim mazmuni mustaqil va o'quv topshiriqlari orqali yuzaga chiqariladi. Shu bois bolalar adabiyoti fanini o'qitish metodikasida talaba uchun mustaqil va o'quv topshiriqlarini ishlab chiqish dolzarb.

Dunyoda rivojlangan davlatlarni bolalar adabiyoti fanini o'qitishga doir ilmiy-metodik adabiyotlarda adabiy ta'lim, asosan, berilgan bolalar adabiyotidagi matn ustida ishlash, turli uslubda taqdim qilingan ma'lumot o'qib tushunish va munosabat bildirish uchun tayyorlashga yo'naltiriladi. Har bir dars mashg'ulotida taqdim qilingan ma'lumotning talaba uchun kundalik hayotdagi foydalilik darajasiga alohida e'tibor beriladi va ta'lim jarayonida mustaqil ta'lim, savol, topshiriq va mashqlardan unumli foydalaniladi. Xalqaro til ta'limi tajribasida mustaqil ta'lim va o'quv topshiriqlari o'zaro muloqotning samarali bo'lishiga qaratiladi. Mustaqil ta'lim va o'quv topshiriqlari belgilangan muayyan mezonlar asosida takomillashtiriladi, shuningdek, bugungi globallashuv sharoitida bolalar adabiyotini boshqa fanlar bilan integratsiya qilingan holda yangi pedagogik texnologiyalar asosida o'qitilmoqda. Fanlararo integratsiyani, albatta, mustaqil topshiriq, savol va topshiriqlar ta'minlab beradi, shu nuqtai nazardan bolalar adabiyoti fani o'qitish metodikasining asosiy muammosi sifatida pragmatik mustaqil va o'quv topshiriqlari tizimini ishlab chiqish qayd qilinishi lozim.

O'zbekistonda ham o'zbek tili va adabiyotning nufuzi va mavqeini oshirish, zamonaviy o'qitish metodikasini joriy etish bo'yicha tizimli ishlar amalga oshirilmoqda. Mamlakatda shakllangan yangi ta'lim tizimi uning ta'limiga ham zarur talablarni qo'ymoqda. "Har birimiz davlat tiliga bo'lgan e'tiborni mustaqillikka bo'lgan e'tibor deb, davlat tiliga ehtirom va sadoqatni ona Vatanga ehtirom va sadoqat deb bilishimiz, shunday qarashni hayotimiz qoidasiga aylantirishimiz kerak"[1]ligi bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mustaqil ta'lim va o'quv topshiriqlarini ishlab chiqish metodikasini takomillashtirish bolalar adabiyoti ta'limi oldiga, xususan, o'quv topshiriqlari ishlab chiqishning ilmiy-metodik asoslarini takomillashtirishni dolzarb vazifa sifatida qo'yadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi "O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5712-son, 2019-yil 8-oktabrdagi "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5847-son, 2019-yil 21-oktabrdagi "O'zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqeini tubdan oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5850-son, 2020-yil 20-oktyabrdagi "Mamlakatimizda o'zbek tilini yanada rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6084-son Farmonlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 5-iyuldagi "Ma'naviyat va davlat tilini rivojlantirish masalalari departamenti to'g'risida"gi 419-son, 2020-yil 11-martdagi "O'zbek tili va adabiyoti bo'yicha fundamental va amaliy tadqiqotlar samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 139-son Qarorlari, 2020-2030 yillarda amalga oshirish dasturida zamonaviy o'qitish metodikasini yaratishga doir belgilangan vazifalarni bajarish bugungi kunda boshlang'ich ta'limning dolzarb masalasi sanaladi.

Metodologik va ilmiy adabiyotlar tahlili

Dunyo ta'lim tizimida adabiyotni san'atning boshqa turlari bilan aloqadorlikda o'qitish, badiiy matnlar vositasida til o'rganish, ekstensiv o'qishga motivatsiya berish yo'llari, adabiy matnda aks etgan madaniyat, tarix va an'analarni aniqlashga doir optimal yondashuvlar belgilangan (Irem Nur Can, Esma Tezcan, 2021); turli janrdagi asarlarni o'rganishda kreativlikka yo'naltiruvchi savollar qo'yish, personajlarning fon xarakteri tavsifini yozish, kitobxonning qahramon bilan yonma-yon harakatlanishini tasavvur qilishlariga qaratilgan strategiyalar aniqlangan (Linda Gajdusek, 1988); adabiy matnlar orqali turli tilda so'zlashuvchi xalqlarga xos hayot va tafakkur tarzi, madaniyatining yashirin qirralarini ochishga ta'sir qiluvchi omillar o'rganilgan (Derwing T., De Corby, E.Ichikava, J.Jamieson, 1999); badiiy matnlarga kognitiv yondashuvlar asosida voqeaning ijtimoiy-tarixiy kontekstlarini topish, so'zlarni turli rakurslarda qo'llash, "aqlli mashqlar", kitobxon va adabiy qahramon o'rtasida xayoliy suhbatlar qurishga doir metodika ishlab chiqilgan (Ghosn, I., 2002); lingvistik bilimlarni turli ijtimoiy vaziyatlarda qo'llash orqali adabiyotning kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishdagi ahamiyati yoritilgan (Guerrero, M.C., 2005); asarning yuzaki ma'nosidan tashqariga chiqish, asl mohiyatiga kirishga yordam berish, mavzu til o'rganish jarayonida muhim element hisoblanishi tahlil qilingan (Mour, O.S., 2009); adabiy matndan foydalanish imkoniyatlarini oshirish orqali o'quvchilarda reflektiv fikrlashni rivojlantirish yo'llari tadqiq etilgan (Abdollah Keshavarzi, 2012).

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mustaqil ta'lim va o'quv topshiriqlarini ishlab chiqish metodikasini takomillashtirishda bolalar adabiyotida badiiy asar mazmuni teran anglashga yordam beruvchi mustaqil ta'lim va o'quv topshiriqlarini takomillashtirish, xususan, bolalar adabiyotining estetik mohiyatini his etish, ma'naviy qadriyatlarni kashf qilish, badiiy didini yuksaltirish, matnni chuqur idrok etishga ko'maklashish maqsadi ustuvor bo'lgan ta'lim paradigmasida zamonaviy adabiy ta'lim konsepsiyasini amalga oshirish bilan bog'liq dolzarb muammolar alohida o'rin tutadi. Bunda bolalar adabiyoti fannining o'tmishdagi va bugungi istiqloq davri metodikasi tajribalari hisobga olinadi. Bolalar adabiyot metodikasi tarixida uni fan sifatida o'qitishga dastlabki ilmiy urinishlar. "O'zbek adiblari" kitobining 1-qismida O'zbekiston xalq yozuvchisi X.To'xtaboev haqida so'z yuritilganda, adibning asarlari tojik, qirg'iz, turkman, ozarbayjon, arman, rus, ukrain, belorus, moldovan, eston, latish, litva, fin, bolgar, venger, nemis, chex, italyan – jami 24 tilga tarjima bo'lganligi qayd etiladi. "Sariqni devni minib" asarining Jahon tillariga tarjima qilinishiga sabab, 1971-yili Italiyaning Rim shahrida o'tgan jahon bolalar yozuvchilarining kengashida) Janni Rodarining shu asar haqida aytgan iliq gaplari bo'lgan edi.[²]

G'.Gulomning nasriy asarlari o'zbek bolalar adabiyotining ajoyib namunalari sifatida. Quddus Muxammadiy she'riyatida tabiatga munosabat, Shukur Sa'dulla va Hakim Nazirning ijodida hayotiy voqealarning haqqoniy badiiy tasviri, janr rang-barangligi va badiiy xususiyatlari, Po'lat Mo'min ijodida odob-axloq mavzusi. Quddrat Hikmatning tinchlik va baxtli bolalik haqidagi she'rlarining o'ziga xos xususiyatlari, Xudoyberdi To'xtaboyev va Farhod Musajonning bolalarga bag'ishlangan hikoyalarda bolalar obrazi ifodasi, Mirkarim Osim bolalarning

tarixnavis adibi. Adib qissalarida tarixiy shaxslar obrazi ifodasi, Nosir Fozilov ijodining o'ziga xos qirralari, Safar Barnoyevning bolalar uchun yozgan hikoyalari, Anvar Obidjon - bolalar shoiri. Hamza Imonberdiyev she'rlarida obrazlar olamining yoritilishi, Istiqlol davri bolalar adabiyotining o'ziga xos xususiyatlari. G'.G'ulom, H.Nazir, Z.Diyor, S.Jo'ra hamda Abduraxmon Akbarning qofiyali nasr(saj) shaklidagi turkum she'rlarning o'ziga xosligi tadqiq etilgan. O'zbek bolalar adabiyoti tadqiqotchilari, Qambar Ota, Kavsar Turdiyeva, Dilshod Rajab, Abdusaid Kuchimovlarning bolalar bop yozgan asarlari hamda ijodi[3]ni o'rganish, o'zbek bolalar adabiyotini o'rganish muammolari atroflicha yoritilgan, keyinchalik M.Jumaboyev, Q.Yo'ldoshev, S.Matchonov K.Turdiyeva, L.Xalilov, T.Adashboyev, A.Akbar, G.R.Raximova, Mirqosimova M.M., Husanboeva Q.P. Niyozmetova R.X. Dolimov U. Keldiyorov R.A. Abduvalitov Ye.B. Qodirov V. Yusupov Q.A. Yuldasheva N.A., Tursunova M. kabi metodist olimlar tajribalarida yangilangan pedagogik tafakkur, mustaqil ishlarni tashkil etish, badiiy asar tahliliga tizimli yondashuv, mustaqil fikrlash va bu bolalar adabiyoti ta'lim jarayonida muammoli ta'limning o'zni, madrasalar va jadidchilik ta'limoti, mumtoz namunalarni o'qitish, xalq og'zaki ijodini qiyosiy o'rganish, bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mustaqil ta'lim va o'quv topshiriqlarini ishlab chiqish metodikasini takomillashtirishda vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, bolalar adabiyoti darslarini samarali tashkil etish kabi muammolar doirasida tadqiq etilgan.

MDH davlatlari olimlaridan G.I.Belenkiy, F.I.Volkov, V.A.Domanskiy, Ye.N.Kolokolsev, A.S.Kurilov, Yu.M.Lotman, T.F.Sigayeva, Z.S.Smelkovalar[4] tomonidan A.S.Pushkin, N.A.Nekrasov, I.N.Tolstoy, K.I.Chukovskiy, Samil Marshaklarning bolalar uchun yozgan asarlari tadqiqida adabiyot o'qitishda uning san'at asari sifatidagi xususiyatlariga e'tibor qaratildi.

Jahon olimlaridan A.Arikan, Y.Cevdet (Turkiya), C.J.Brumfit, R.A.Carter, M.N.Long, R.Walker, J.Collie, S.Slater, A.Maley, W.T.Littlewood (Buyuk Britaniya); A.Kelly, S.MsKay, P.Minkoff (AQSH); M.Khatip, A.H.Rahimi (Eron) [5]larning tadqiqotlarida Fransiya bolalar adabiyoti, Sharl Perron va Aka-uka Grimmilar; Nemis va Angliya bolalar adabiyoti va uning ayrim tamoyillarini o'rganish, xorijda adabiyot, asosan, matn ustida ishlash orqali til o'rgatish, muloqotga kirishish, o'quv tahliliga assotsiativ-kontekstli yondashuv masalalari yoritib berildi.

Tadqiq va talqin

Bolalar adabiyoti fanidan mustaqil ta'lim va o'quv topshiriqlarini sifatli bajarilishida talabalarning badiiy adabiyot mutolaasiga bo'lgan e'tiborini kuchaytirish maqsadga muvofiqdir. Chunki kitob insonni yerdan ko'kka ko'taruvchi, uning ma'naviy quvvatini oshiruvchi buyuk kuchdir. U insoniyatning tarixiy xotirasi, ma'naviy-marifiy olami, ilmiy zaminini mustahkamlovchi, kelajakni yorqin ko'rsatib borishga qodir mash'ala hisoblanadi. "Kitob tafakkur qanotidir", degan edi yozuvchi adibimiz M.T.Oybek. Kitob o'qigan inson, qaysi sohada ishlamasin, to'g'ri fikrlash, oqu qorani ajratish, murakkab vaziyatlarda oqilona qaror qabul qilish ko'nikmasiga ega bo'ladi. Bundan tashqari, nutqi ravon bo'ladi, odamlarni o'z ortidan ergashtira oladi. Ular hayotdagi har bir voqea va hodisaning ijtimoiy-axloqiy mohiyatini anglashga, undan o'zlariga saboq

chiqarishga harakat qiladilar. Shu jarayonda ularda fuqarolik tuyg'ulari teranlasha va takomillasha boradi, jamiyat va Vatan oldidagi burch va mas'uliyatlarini anglash istagi uyg'ona boshlaydi. Bunda ularga A.Navoiy, G'.Gulom, Q.Muxammadiy, Shukur Sa'dulla, Hakim Nazir, Po'lat Mo'min, Quadrat Hikmat, Xudoyberdi To'xtaboyev, Farhod Musajon, Mirkarim Osim, Nosir, Safar Barnoyev, Anvar Obidjonlarning asarlari ta'sir ko'rsatadi.[6]

“Bolalar adabiyoti” fani darsliklardagi o'quv materiallarining DTS hamda dastur talablariga mosligini qiyosiy o'rganish, bolalar adabiyoti ta'limidagi muammolarning sabablarini aniqlash va yechimlar taklif qilish; oliy ta'lim tizimi boshlang'ich ta'lim yo'nalishlarida “Bolalar adabiyoti” fanidan foydalanishning bugungi holatini o'rganish va pragmatik mazmundagi mustaqil ta'lim va o'quv topshiriqlarining adabiy ta'limdagi o'rnini belgilash; mustaqil ta'lim va o'quv topshiriqlari tizimi asosida o'ziga xos mazmun va tuzilishga ega bo'lgan “Bolalar adabiyoti” darsligining yangi variantini yaratish; bolalar adabiyoti fani mazmunida bolalar adabiy ta'limini modernizatsiya qilish, savol, mashq va topshiriq hamda mustaqil ta'lim tushunchalari va ularning metodik vazifalarini tasniflash, ularni tubdan yangilash, mustaqil ta'lim va o'quv topshiriq namunalarini ishlab chiqish; ishlab chiqilgan taklif va tavsiyalarni tajriba orqali darsliklar mazmuni, bolalar adabiyoti dars mashg'ulotlarida sinab ko'rish va olingan xulosalarni umumlashtirish muhim ahamiyatga ega. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining bolalar adabiyoti fani mazmunida mustaqil ta'lim va o'quv topshiriqlarining didaktik asosi ilmiy-nazariy tomondan takomillashtirildi, ya'ni bolalar adabiyotining badiiy asar mazmuni va muallif maqsadini anglash mustaqil ta'lim, savol va o'quv topshiriqning qanday berilishiga bog'liqligi, ularning o'zaro farqi, qo'llanilish o'rinlari, bolalar adabiyoti ta'limida tutgan o'rni va vazifalari aniqlandi, bolalar adabiyoti ta'limida mustaqil ta'lim, savol va topshiriqlar bilan bir qatorda mashqlardan o'quv faniga doir “ifodali o'qish”, “obrazli o'qish”, “ertak aytish”, “she'rni ifodali aytish” kabi ijro ko'nikma va malaka hosil qilishda parallel foydalanish zarurligi isbotlangan; bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining bolalar adabiyoti fanidan mustaqil ta'limning o'rnini va ahamiyati, ijodkor maqsadigi, asar g'oyasini anglashda badiiy matn bilan ishlash uchun savol va o'quv topshiriqlar tuzish, nutqiy ko'nikmalarni rivojlantirishda suhbatdoshga nutq vaziyatidan kelib chiqib savol berishning bolalar adabiyoti fani uchun badiiy-uslubiy darajalari aniqlanib, didaktikada savol tuzishga pragmatik usulda yondashishning ilmiy-metodik afzalliklari dalillangan, o'quv jarayonini tashkil etishning shaxsiy-semantik tarkibiy qismlari, badiiy bilim va ko'nikmalarni spiralsimon tamoyil usulida qo'llash orqali takomillashtirilgan. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mustaqil ta'lim va o'quv topshiriqlari tizimi ishlab chiqildi va o'quv jarayonida sinovdan o'tkazildi, uch turdagi qidiruv topshiriqlari (matnlarni qayta tiklash va ularni keyingi tahlil qilish; takliflar asosida test tuzish; turli janrdagi matnlarni, grafik obektlarni keyinchalik matn, klaster, konseptual jadval, ularni taqqoslash, janrlarning xususiyatlarini, badiiy ifoda vositalarini aniqlash; yangi mahsulot yaratish uchun adabiy matnlarni o'zlashtirish zarurligiga asoslangan guruh loyiha topshiriqlari yaratilgan, o'quv jarayoni ishtirokchilarining bolalar adabiyoti ehtiyojlarini qondirishga imkon beradigan

ogʻzaki nutq madaniyatini rivojlantirishning didaktik modeli bolalar adabiyotining aksialogik, kognitiv va faoliyat komponentlari asosida takomillashtirilgan. Boʻlajak boshlangʻich sinf oʻqituvchilarining Boalar adabiyoti fanidan foydalanib, badiiy matn asosida oʻqib tushunish koʻnikmasi bilan birga boʻlajak boshlangʻich sinf oʻqituvchilarining mustaqil taʼlim va oʻquv topshiriqlarini ishlab chiqish metodikasini takomillashtirish muammoli vaziyatga yechim topish, mulohaza, mushohada qilish malakasini ham baravar rivojlantirish lozimligini nazarda tutib, boʻlajak boshlangʻich sinf oʻqituvchilarining toʻgʻri va mantiqli javob berishga oʻrgatish yoʻllari, turlari va qoʻllanadigan mediatexnologiyalar va interfaol metodlar boʻyicha tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Xulosa. Shuni aytish lozimki, boʻlajak boshlangʻich sinf oʻqituvchilarining bolalar adabiyoti fani mazmunida mustaqil taʼlim va oʻquv topshiriqlarining didaktik asosi ilmiy-nazariy tomondan takomillashtirildi, yaʼni badiiy asar mazmuni va muallif maqsadini anglash savol yoki oʻquv topshiriqning qanday berilishiga bogʻliqligi, ularning oʻzaro farqi, qoʻllanilish oʻrinlari, bolalar adabiyoti taʼlim mazmunida tutgan oʻrni va vazifalari aniqlandi. Bolalar adabiyoti fani taʼlim mazmunida mustaqil taʼlimning oʻrni, oʻquv topshiriqlar bilan bir qatorda mashqlardan oʻquv faniga doir “ifodali oʻqish”, “obrazli oʻqish”, “ertak aytish”, “sheʼrni ifodali aytish” kabi ijro koʻnikma va malaka hosil qilishda parallel foydalanish zarurligi isbotlandi. Boʻlajak boshlangʻich sinf oʻqituvchilarining bolalar adabiyoti fani mazmunida mustaqil taʼlim va oʻquv topshiriqlarining badiiy taʼlimda ijodkor maqsadi, asar gʻoyasini anglashda badiiy matn bilan ishlash uchun savol va topshiriqlar tuzish, nutqiy koʻnikmalarni rivojlantirishda suhbatdoshga nutq vaziyatidan kelib chiqib savol berishning adabiy taʼlim uchun badiiy-uslubiy darajalari aniqlanib, didaktikada savol tuzishga pragmatik usulda yondashishning ilmiy-metodik afzalliklari dalillandi. Boʻlajak boshlangʻich sinf oʻqituvchilarining bolalar adabiyoti fani mazmunida mustaqil taʼlim va adabiy oʻqish uchun oʻquv topshiriqlari tizimi ishlab chiqildi va oʻquv jarayonida spiralsimon tamoyil metodi asosida sinovdan oʻtkazildi, uch turdagi qidiruv topshiriqlari (matnlarni qayta tiklash va ularni keyingi tahlil qilish; takliflar asosida test tuzish; turli janrdagi matnlarni, grafik obyektlarni keyinchalik matn, klaster, konseptual jadval, ularni taqqoslash, janrlarning xususiyatlari, badiiy ifoda vositalarini aniqlash; yangi mahsulot yaratish uchun adabiy matnlarni oʻzlashtirish zarurligiga asoslangan guruh loyiha topshiriqlari toʻplami ishlab chiqildi. Boʻlajak boshlangʻich sinf oʻqituvchilarining bolalar adabiyoti fani mazmunida mustaqil taʼlim va oʻquv topshiriqlarini bolar adabiyoti fani taʼlim mazmunidan foydalanib, badiiy matn asosida oʻqib tushunish koʻnikmasi bilan birga boʻlajak boshlangʻich sinf oʻqituvchilarining muammoli vaziyatga yechim topish, mulohaza, mushohada qilish malakasini ham baravar rivojlantirish lozimligini nazarda tutib, oʻquvchini toʻgʻri va mantiqli javob berishga oʻrgatish yoʻllari, turlari va qoʻllanadigan mediatexnologik yondashuvlar boʻyicha tavsiyalar taklif qilindi. Boʻlajak boshlangʻich sinf oʻqituvchilarining badiiy matn ustida ishlashga moʻljallangan oʻqish savodxonligini rivojlantiruvchi mantiqan izchil fikrlay olish, badiiy matnni oʻqib tushuna olish hamda asar haqida oʻz munosabatini toʻgʻri va mazmunli mushohada qila olish, mustaqil fikrlash

ko'nikmalarini hosil qiluvchi savol va topshiriqlar adabiy ta'limning o'ziga xos xususiyatlarini inobatga olgan holda takomillashtirilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning o'zbek tiliga davlat tili maqomi berilganining o'ttiz yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi nutqi. 2019-yil 21-oktyabr.
2. Mirvaliev S., Shokirova R. O'zbek adiblari (X.To'xtaboev haqida). – T.: G'afur G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyoti, 2016.
3. Jumaboev M. Bolalar adabiyoti. Darslik. – T.: "O'qituvchi", 2013.
4. Belenkiy G.I. Priobmenenie k iskusstvu slova. – M.: Prosveteniye, 1990. – 192-s.
5. Matchonov S. Umumta'lim tizimida adabiyotdan mustaqil ishlarni tashkil etish. Ped. fan. dok. ...diss. – Toshkent, 1998. – 308 b.
6. Raximova G.R. Boshlang'ich ta'limda didaktik asarlar orqali kitobxonlikni shakllantirish. O'quv qo'llanma. – S.: SamDChTI, 2024. – 236 b.
7. O'zbek bolalar adabiyoti antologiyasi. Ikki jildlik. She'riyat. Tuzuvchi va nashrga tayorlovchilar. T.Adashboyev, A.Akbar. – T.: "O'qituvchi", 2006. – 279 b.
8. Matjonov S. Kitob o'qishni bilasizmi? –T.: "O'qituvchi", 1993. – 144 b. Elektron.
9. Turdiyeva K. Bolalar adabiyoti. Darslik. – T.: "O'qituvchi", 2010.
10. Yo'ldoshev Q.B. Yangilangan pedagogik tafakkur va umumta'lim maktablarida adabiyot o'qitishning ilmiy-metodik asoslari. Ped. fan. dok. ...diss. – Toshkent, 1997. – 306 b.
11. Mirqosimova M.M. O'quvchilarda adabiy tahlil malakasini shakllantirish va takomillashtirish usullari. Ped. fan. dok. ...diss. – Toshkent, 1995. – 253 b.
12. Husanboeva Q.P. Adabiy ta'lim jarayonida o'quvchilarni mustaqil fikrlashga o'rgatishning ilmiy-metodik asoslari. Ped. fan. dok. ...diss. – Toshkent, 2006. – 262 b.